

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ПАРЛАМЕНТИ МӘЖІЛІСІНІҢ
Д Е П У Т А Т Ы

Д Е П У Т А Т
МАЖИЛИСА ПАРЛАМЕНТА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Нұр-Сұлтан, Парламент Мәжілісі
20 __ ЖЫЛҒЫ « __ » _____
№ _____

010000, Нур-Султан, Мажилис Парламента
« __ » _____ 20 __ года

2021 жылғы 17 ақпанда жарияланды

**Қазақстан Республикасы
Ұлттық Банкінің Төрағасы
Е.А. Досаевқа**

ДЕПУТТАТЫҚ САУАЛ

Құрметті Ерболат Асқарбекұлы!

Ағымдағы жылдың 1 ақпанында 2006 жылғы үлгідегі номиналы 2000, 5000 және 10000 теңгелік банкноттарды айырбастау мерзімі аяқталса, 1000 теңгелік банкнот 3 наурызда айналымнан шығады. Банкноттарды ауыстыру тек оның дизайны өзгеруіне байланысты екенін де айта кетуіміз керек.

Айырбастау тек облыс орталықтарында және республикалық маңызы бар қалаларда орналасқан Ұлттық Банктің филиалдарында ғана жүргізілді.

Азаматтық кодекске сәйкес, теңге – бұл біздің еліміздегі ресми ақша бірлігі және республиканың бүкіл аумағында жалпы құны бойынша қабылдануға міндетті заңды төлем құралы.

«Ақ жолға» өтініш білдірген азаматтардың айтуынша, карантин мен жүріп-тұрудағы шектеулерге байланысты көптеген тұрғындардың банкноттарды уақытылы айырбастауға мүмкіндігі болмаған. Облыс орталықтары мен алыстағы ауылдардың ара қашықтығын ескерсек, жол құны айырбастайтын сомадан да асып кетуі мүмкін.

Ұлттық банктің осыдан ертерек жариялаған ауыстыру мерзімін сәл ұзарту шарасы мәселені шеше алмады.

Ұлттық Банктің ақпараты бойынша, ұлттық валютаның қолданыстағы ақша белгілеріне ауыстыру мерзімінің аяқталуына байланысты 2006 жылғы үлгідегі көрсетілген номиналдардағы банкноттар Қазақстанда қабылдануға, айырбастауға жатпайды және заңды төлем құралы болып табылмайды. Бұл шешім тәуелсіздіктің бір белгісі болып табылатын ұлттық валюта - теңгемізге елдің сенімін жоғалтады. Қазіргі кезде, халқымыздың қолында адал еңбегімен жиналған әржылғы ескі теңгелер бар.

Мысал ретінде, АҚШ банктері шығарылған жылына қарамастан, ғасырлар бойғы банкноттарды қоса алғанда, әлі күнге дейін долларды қабылдайды. Германияда, еуро енгізілгеннен кейін 19 жылдан астам уақыт өтсе де, неміс маркалары Бундесбанктің барлық филиалдарында шектеусіз айырбасталады және бұл процедура ешқандай мерзімдермен шектелмейді.

Осыған байланысты, көрсетілген номиналдағы банкноттарды ауыстыру мерзімін ұзартуды қарастырып, сонымен қатар Ұлттық Банктің филиалдары жоқ елді мекендерде екінші деңгейлі банктерде банкноттарды айырбастауды жалғастырып, ал Ұлттық Банктің филиалдарында айналымнан шыққан барлық теңгелерді айырбастаудың уақытын шектемеуді сұраймыз.

**Құрметпен,
«Ақ жол» фракциясының депутаттары**

**А. Жумабаева
А. Перуашев
Д. Еспаева
А. Әбілдаев
Е. Барлыбаев
Б. Дүйсембинов
Е. Ерубасев
Қ. Иса
А. Линник
Е. Өмірғали
М. Раманкұлов
А. Сембинов**

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ПАРЛАМЕНТІ МӘЖІЛІСІНІҢ

Д Е П У Т А Т Ы

Д Е П У Т А Т

МАЖИЛИСА ПАРЛАМЕНТА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Нұр-Сұлтан, Парламент Мәжілісі
20 __ ЖЫЛҒЫ « __ » _____
№ _____

010000, Нұр-Сұлтан, Мәжіліс Парламенті
« __ » _____ 20 __ года

Оғлашен 17 февраль 2021 года

**Председателю
Национального Банка
Республики Казахстан
Досаеву Е.А.**

ДЕПУТАТСКИЙ ЗАПРОС

Уважаемый Ерболат Аскарбекович!

1 февраля т.г. завершился срок обмена банкнот номиналами 2000, 5000 и 10000 тенге образца 2006 года, а 3 марта – завершится обмен банкнот номиналом в 1000 тенге. При этом надо отметить, что обмен связан только лишь с изменением дизайна банкнот.

Обмен проводился исключительно в филиалах Нацбанка, которые располагаются только в областных центрах и городах республиканского значения.

Согласно Гражданскому кодексу, тенге является денежной единицей в нашей стране и законным платежным средством, обязательным к приему по нарицательной стоимости на всей территории Республики.

Как сообщают обращающиеся в «Ак жол» граждане, многие жители не имели возможности своевременно заменить банкноты в связи с карантином и ограничениями в передвижении. При этом надо учитывать расстояния между отдаленными селами и областными центрами, более того – стоимость поездки не всем доступна. Иногда подлежащая обмену сумма, очень значимая для сельчан, сопоставима с расходами на дорогу. В результате оказываются ущемлёнными законные права сельского населения, проживающего вдали от областных центров.

Объявленное ранее Нацбанком незначительное продление сроков обмена не решило эту проблему.

По информации Нацбанка, в связи с окончанием срока обмена, банкноты указанных номиналов образца 2006 года не подлежат приему и не

являются законным платежным средством. Такое решение подрывает доверие казахстанцев к национальной валюте.

До сих пор у населения хранятся накопленные честно заработанные суммы в старых купюрах 1993-94, 1996, 2000, 2006 г.г.

Банки США до сих пор принимают доллары, независимо от года выпуска, включая банкноты вековой давности. В Германии, даже спустя более 19 лет после введения евро, марки по-прежнему без ограничений принимают к обмену во всех филиалах бундесбанка - эта процедура никакими предельными сроками не ограничена.

В этой связи, считаем необходимым продлить сроки обмена банкнот указанных номиналов. Наряду с этим, в населенных пунктах, где нет филиалов Нацбанка, поручить проводить операции по обмену банкнот БВУ, а в филиалах Нацбанка сделать обмен любых вышедших из обращения тенге бессрочным.

**С уважением,
Депутаты фракции «Ак жол»**

**А. Жумабаева
А. Перуашев
Д. Еспаева
А. Абильдаев
Е. Барлыбаев
Б. Дюсембинов
Е. Ерубасев
Қ. Иса
А. Линник
Е. Өмірғали
М. Раманкулов
А. Сембинов**